

פתרון תרגיל בית - 5

שאלות 1-3 קודים ציקליים:

שאלה מספר 1

נתון פולינום יוצר $g(x) = 1 + x + x^4 + x^5$ של קוד ציקלי בינארי $(8, 3)$.

א. קודד את מילת המידע $m(x) = 1 + x$.

ב. האם הפולינומים הבאים שייכים לקוד

$$v(x) = 1 + x + x^2 + x^5 + x^6, \quad u(x) = 1 + x + x^2 + x^3 + x^4 + x^5 + x^6 + x^8$$

ג. מצא את פולינום הבדיקה $h(x)$.

ד. בדוק בעזרת $h(x)$ האם הפולינומים בסעיף ב' שייכים לקוד.

ה. רשום מטריצה יוצרת ומטריצה בודקת לקוד.

ו. רשום מטריצה יוצרת סיסטמטית לקוד.

פתרון:

$$\begin{aligned} c(x) &= m(x)g(x) = (1+x)(1+x+x^4+x^5) \\ &= 1+x+x^4+x^5+x+x^2+x^5+x^6 \\ &= 1+x^2+x^4+x^6 \end{aligned}$$

ב. בקוד ציקלי, בכדי שמילה $y(x)$ תהיה מילת קוד צריך להתקיים $y(x) \bmod g(x) = 0$

נבדוק עבור המילים הנתונות בשאלה. את פעולת החילוק נבצע בדרך לא שגרתית:

$$\begin{aligned} v(x) \bmod g(x) &= (1+x+x^2+x^5+x^6) \bmod (1+x+x^4+x^5) \\ &= 1+x+x^2+x^5+x \cdot x^5 = 1+x+x^2+1+x+x^4+x(1+x+x^4) \\ &= x^2+x^4+x+x^2+x^5 = x^2+x^4+x+x^2+1+x+x^4 = 1 \end{aligned}$$

ולכן $v(x)$ אינה מילת קוד (בדקו גם בעזרת חילוק ארוך).

דרגת הפולינום $u(x)$ היא 8 ולכן אינו יכול להיות מילת קוד.

ג. לפי הגדרה: $h(x) = \frac{x^8 - 1}{g(x)}$

$$\begin{array}{r} x^3 + x^2 + x + 1 \\ \overline{x^8 + 1} \quad | \quad x^5 + x^4 + x + 1 \\ \underline{x^8 + x^7 + x^4 + x^3} \\ x^7 + x^4 + x^3 + 1 \\ \underline{x^7 + x^6 + x^3 + x^2} \\ x^6 + x^4 + x^2 + 1 \\ \underline{x^6 + x^5 + x^2 + x} \\ x^5 + x^4 + x + 1 \\ \underline{x^5 + x^4 + x + 1} \\ 0 \end{array}$$

לכן $h(x) = x^3 + x^2 + x + 1$

ד. בקוד ציקלי, בכדי שמילה $y(x)$ תהיה מלת קוד צריך להתקיים

$$y(x)h(x) \equiv 0 \pmod{x^n - 1}$$

נבדוק עבור $v(x)$ בלבד:

$$\begin{array}{r} v(x)h(x) \pmod{x^n - 1} = \\ x^6 + x^5 + x^2 + x + 1 \\ \times \quad \underline{x^3 + x^2 + x + 1} \\ \quad \quad \quad x^6 + x^5 \quad \quad \quad + x^2 + x + 1 \\ \quad \quad \quad x^7 + x^6 \quad \quad \quad + x^3 + x^2 + x \\ \quad \quad \quad x^8 + x^7 \quad \quad \quad + x^4 + x^3 + x^2 \\ \hline x^9 + x^8 \quad \quad \quad + x^5 + x^4 + x^3 \\ \quad \quad \quad x^9 \quad \quad \quad + x^3 + x^2 \quad \quad \quad + 1 \end{array}$$

נשים לב כי $x^8 = 1$ ולכן $(x^9 + x^3 + x^2 + 1) \pmod{x^8 - 1} = x^3 + x^2 + x + 1 \neq 0$ וכן $x^9 = x$

ולכן $v(x)$ אינה מילת קוד.

$$G = \begin{pmatrix} g_0 & g_1 & \cdots & g_r & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & g_0 & g_1 & \cdots & g_r & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 0 & \cdots & 0 & g_0 & g_1 & \cdots & g_r \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 11001100 \\ 01100110 \\ 00110011 \end{pmatrix} ; H = \begin{pmatrix} & h_k & & h_0 \\ 00001111 \\ 00011110 \\ 00111100 \\ 01111000 \\ 11110000 \end{pmatrix} .ה.$$

1. בכדי למצוא מטריצה יוצרת סיסטמטית, ראשית נרשום אותה בצורה $G = (A | I_{k \times k})$

את $I_{k \times k}$ אין קושי למלא.

את A נמצא באופן הבא:

כל שורה i במטריצה A ($i = 0 \dots k-1$) תמולא לפי תוצאת הביטוי הבא:

$$x^r \cdot x^i \bmod g(x)$$

התוצאה תכתב כך שה LSB נמצא מצד שמאל של השורה.

עבור השורה הראשונה נקבל:

$$x^0 x^5 \bmod g(x) = x^4 + x + 1$$

עבור השורה השנייה נקבל:

$$x^1 x^5 \bmod g(x) = x^5 + x^2 + x = x^4 + x + 1 + x^2 + x = x^4 + x^2 + 1$$

עבור השורה השלישית נקבל:

$$x^2 x^5 \bmod g(x) = x^5 + x^3 + x = x^4 + x + 1 + x^3 + x = x^4 + x^3 + 1$$

נציב ונקבל:

$$G_{systematic} = \begin{pmatrix} 11001100 \\ 10101010 \\ 10011001 \end{pmatrix}$$

שאלה מספר 2

נתון קוד ציקלי (7,3) הנוצר ע"י הפולינום היוצר $g(x) = 1 + x + x^2 + x^4$.

א. רשום את כל מילות הקוד בשני הייצוגים (כווקטור בינארי וכפולינום).

ב. מהו המרחק המינימאלי של הקוד?

ג. מצא את הפולינום היוצר של הקוד הדואלי.

ד. בדוק בשתי דרכים שונות האם המילים הבאות הן מילות קוד

$$y_1(x) = 1 + x^2 + x^5 + x^6, \quad y_2(x) = x + x^3 + x^6, \quad y_3(x) = 1 + x^3$$

ה. חזור על סעיף א' אך הפעם קודד את האינפורמציה בצורה סיסטמטית.

ו. האם התקבל אותו הקוד? הסבר

ז. מצא את H ו- G בצורתן הסיסטמטית.

פתרון:

א.

מילת קוד ווקטור בינארי	מילת קוד פולינום $c(x) = m(x) \cdot g(x)$	פולינום אינפורמציה $m(x)$	מילת אינפורמציה ווקטור בינארי
000	0	0	0000000
100	$1 + x + x^2 + x^4$	1	1110100
010	$x + x^2 + x^3 + x^5$	x	0111010
001	$x^2 + x^3 + x^4 + x^6$	x^2	0011101
110	$1 + x^3 + x^4 + x^5$	$1 + x$	1001110
011	$x + x^4 + x^5 + x^6$	$x + x^2$	0100111
101	$1 + x + x^3 + x^6$	$1 + x^2$	1101001
111	$1 + x^2 + x^5 + x^6$	$1 + x + x^2$	1010011

ב. המרחק המינימאלי הוא גם המשקל המינימאלי של כל אוסף מילות הקוד (מלבד מילת האפס)

ולכן המשקל המינימאלי הוא 4. פרמטרי הקוד הם: $[7, 3, 4]_2$.

ג. הפולינום היוצר של הקוד הדואלי הוא הפולינום הבדוק של הקוד הנוכחי, כלומר $h(x)$:

$$\begin{array}{r}
 x^3 + x + 1 \\
 \hline
 x^7 + 1 \quad | \quad x^4 + x^2 + x + 1 \\
 \underline{x^7 + x^5 + x^4 + x^3} \\
 x^5 + x^4 + x^3 + 1 \\
 \underline{x^5 + x^3 + x^2 + x} \\
 x^4 + x^2 + x + 1 \\
 \underline{x^4 + x^2 + x + 1} \\
 0
 \end{array}$$

כלומר $h(x) = x^3 + x + 1$.

ד. עבור $y_1(x) = 1 + x^2 + x^5 + x^6$ בדיקה לפי $g(x)$:

$$\begin{array}{r}
 x^2 + x + 1 \\
 \hline
 x^6 + x^5 + x^2 + 1 \quad | \quad x^4 + x^2 + x + 1 \\
 \underline{x^6 + x^4 + x^3 + x^2} \\
 x^5 + x^4 + x^3 + 1 \\
 \underline{x^5 + x^3 + x^2 + x} \\
 x^4 + x^2 + x + 1 \\
 \underline{x^4 + x^2 + x + 1} \\
 0
 \end{array}$$

לכן $y_1(x) = 1 + x^2 + x^5 + x^6$ מילת קוד.

עבור $y_1(x) = 1 + x^2 + x^5 + x^6$ בדיקה לפי $h(x)$:

$$y_1(x)h(x) = (1 + x^2 + x^5 + x^6)(1 + x + x^3) =$$

$$1 + x^2 + x^5 + x^6 + x + x^3 + x^6 + x^7 + x^3 + x^5 + x^8 + x^9 = 0 \pmod{x^7 - 1}$$

לכן $y_1(x) = 1 + x^2 + x^5 + x^6$ מילת קוד.

עבור $y_2(x) = x + x^3 + x^6$ בדיקה לפי $g(x)$:

$$\begin{array}{r} x^2 + 1 \\ x^6 + x^3 + x \overline{) x^4 + x^2 + x + 1} \\ x^6 + x^4 + x^3 + x^2 \\ \hline x^4 + x^2 + x \\ x^4 + x^2 + x + 1 \\ \hline 1 \end{array}$$

לכן $y_2(x) = x + x^3 + x^6$ אינה מילת קוד.

עבור $y_2(x) = x + x^3 + x^6$ בדיקה לפי $h(x)$:

$$y_2(x)h(x) = (x + x^3 + x^6)(1 + x + x^3) =$$

$$x + x^2 + x^4 + x^3 + x^4 + x^6 + x^6 + x^7 + x^9 = (1 + x + x^3) \pmod{x^7 - 1}$$

לכן $y_2(x) = x + x^3 + x^6$ אינה מילת קוד.

הערה: כיוון ושארית החלוקה $\frac{y_2(x)}{g(x)} = 1$ נדע ש $y_2(x) - 1$ היא מילת קוד ובאמת

$$(y_2(x) - 1)h(x) = y_2(x)h(x) - h(x) =$$

$$(1 + x + x^3) - (1 + x + x^3) = 0 \pmod{x^7 - 1}$$

עבור $y_3(x) = 1 + x^3$ מייד רואים כי אינה מילת קוד כיוון שדרגת הפולינום קטנה מדרגת הפולינום

היוצר. כזכור, הפולינום היוצר הוא הפולינום המוני בעל המעלה הקטנה ביותר.

ה.

מילת קוד ווקטור בינארי	מילת קוד סיסטמטי $c(x) = x^{n-k}m(x) - r(x)$	שארית החלוקה בפולינום היוצר $r(x) = x^4m(x) \bmod g(x)$	פולינום אינפורמציה $m(x)$	מילת אינפורמציה ווקטור בינארי
0000000	0	0	0	000
1110100	$(x^4) + (x^2 + x + 1)$	$x^4 \rightarrow x^2 + x + 1$	1	100
0111010	$(x^5) + (x^3 + x^2 + x)$	$x^5 \rightarrow x^3 + x^2 + x$	x	010
1101001	$(x^6) + (x^3 + x + 1)$	$x^6 \rightarrow x^3 + x + 1$	x^2	001
1001110	$(x^4 + x^5) + (x^3 + 1)$	$x^4 + x^5 \rightarrow x^3 + 1$	$1 + x$	110
1010011	$(x^5 + x^6) + (x^2 + 1)$	$x^5 + x^6 \rightarrow x^2 + 1$	$x + x^2$	011
0011101	$(x^4 + x^6) + (x^3 + x^2)$	$x^4 + x^6 \rightarrow x^3 + x^2$	$1 + x^2$	101
0100111	$(x^4 + x^5 + x^6) + (x)$	$x^4 + x^5 + x^6 \rightarrow x$	$1 + x + x^2$	111

1. כצפוי, התקבל אותו קוד (המיפוי שונה) – כל הפולינומים של הקוד מחלקים את $g(x)$ וכולם

קומבינציה ליניארית של שלוש הזזות אפשריות.

2. לבניית G סיסטמטית ניתן לבחור שלוש מילות קוד אשר שלושת הסימבולים האחרונים

(הראשונים) שלהן יוצרים את מטריצת היחידה.

$$G_{\text{systematic}} = \begin{pmatrix} 1110100 \\ 0111010 \\ \underbrace{1101001}_A \underbrace{}_{I_3} \end{pmatrix} \Rightarrow H_{\text{systematic}} = \begin{pmatrix} 1000101 \\ 0100111 \\ 0010110 \\ \underbrace{0001011}_{I_4} \underbrace{}_{-A^T} \end{pmatrix}$$

שאלה מספר 3

נתון קוד ציקלי $(7,3)$ הנוצר ע"י הפולינום היוצר $g(x) = 1 + x + x^2 + x^4$.

א. תכנן מקודד לא סיסטמטי לקוד.

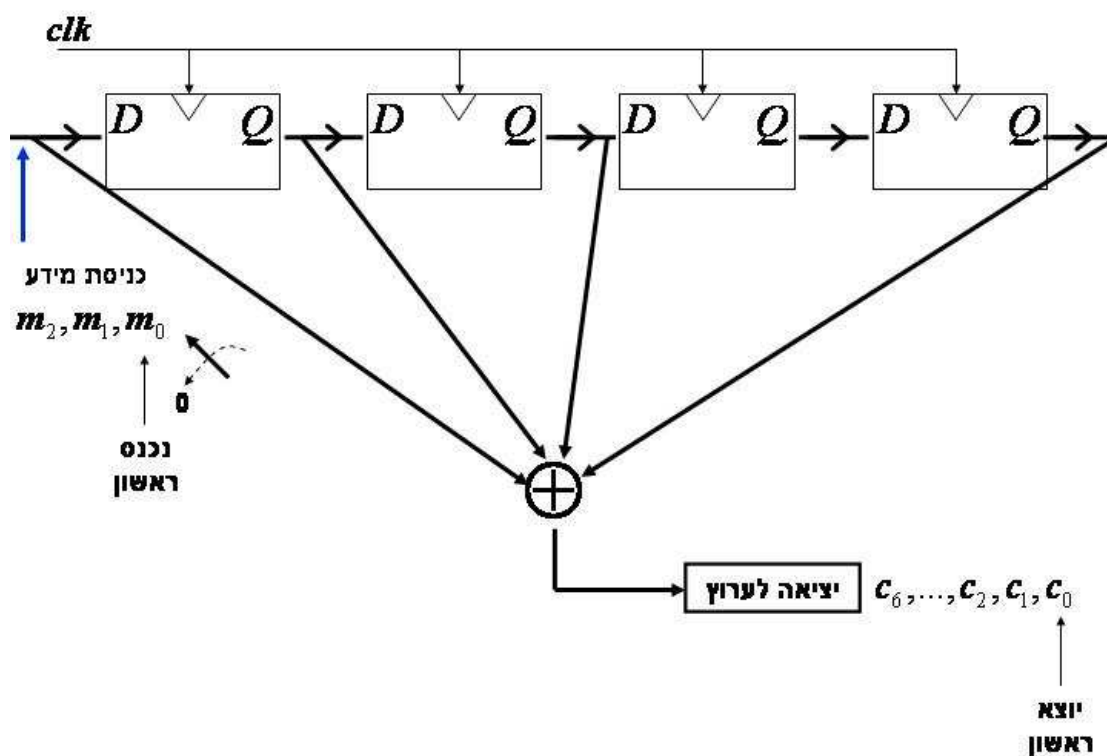
ב. תכנן מקודדים סיסטמטיים לקוד המוגדרים ע"י $g(x)$ וע"י $h(x)$.

ג. תכנן מעגל לחישוב הסינדרום.

פתרון:

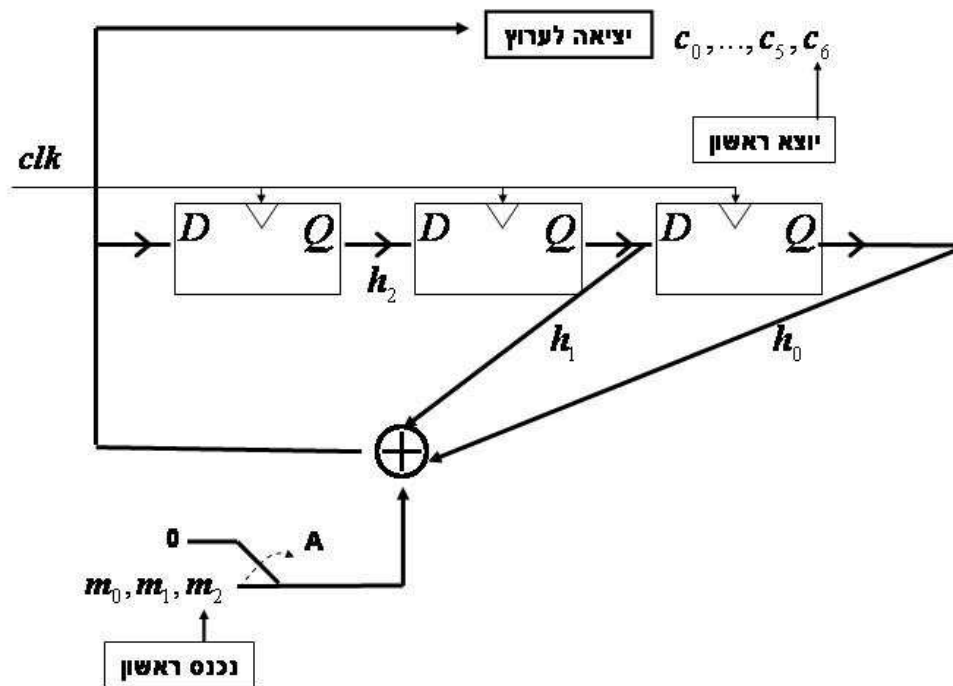
א. לצורך קידוד לא סיסטמטי נבנה מעגל כפל ב $g(x)$:

נחבר בטור r (4) רכיבי D-FF מאותחלים לאפס. במשך k השלבים הראשונים נכניס את מילת האינפורמציה כאשר ה LSB יכנס ראשון. במשך r השעונים הבאים נכניס אפסים. בכל שעון מתוך סה"כ n השעונים ייצא סימבול מתוך מילת הקוד כאשר ה LSB יוצא ראשון. הקידוד המתקבל הוא תוצאת המכפלה בפולינום היוצר $g(x)$. להלן שרטוט המערכת:

ב. נתכנן מעגל קידוד סיסטמטי לפי $g(x)$:

לצורך כך נממש מעגל חלוקה (המחשב שארית מחלוקה בפולינום היוצר). רכיבי המעגל מאותחלים לאפס בתחילת הפעולה. נזין את מילת אינפורמציה למעגל החלוקה מצד ימין. פעולה זו שקולה להכנסת $x^4 m(x)$ למעגל החלוקה. פעולה זו מתקבלת על ידי הזנת המילה ארבעה מקומות ימינה. (הזנה מימין חוסכת $r = 4$ שעונים ביחס להזנה משמאל). להלן שרטוט המעגל:

בתחילת תהליך הקידוד Shift-Register מאותחל לאפס.

במשך $k = 3$ מחזורי שעות ראשונים:

מתג A מאפשר כניסת סימבולי האינפורמציה למערכת. במקביל גם משודרים סימבולי האינפורמציה לערוץ ומכאן מושגת הסיסטמטיות.

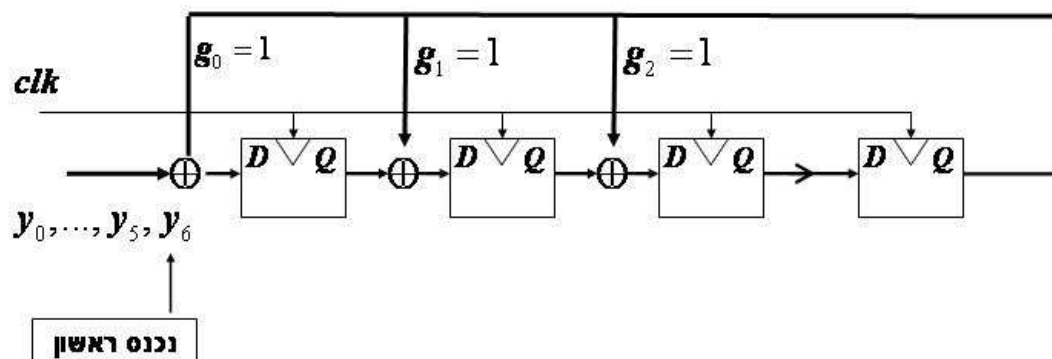
במשך $r = 4$ מחזורי שעות הבאים:

מתג A מאפשר כניסת אפסים למערכת ומאפשר המשך תהליך החישוב הרקורסיבי של

$c_0 \dots c_3$.

סה"כ פעולת הקידוד נמשכת $n = k + r$ שעות.

ג. מעגל חישוב סינדרום על ידי חלוקה ב $g(x)$:

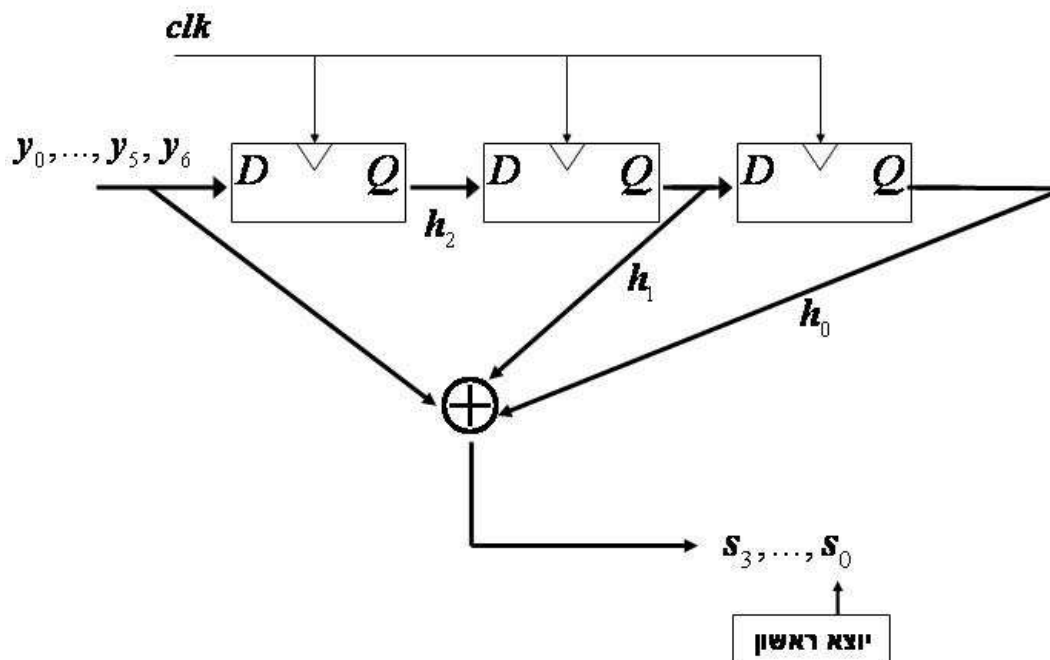
הסינדרום הוא השארית מהחלוקה $\frac{y(x)}{g(x)}$. בתחילת התהליך Shift-Register מאותחל לאפס.

בתום שבעת מחזורי שעות השארית תמצא ב Shift-Register.

ניתן לקצר את תהליך החילוק אם מאתחלים את Shift-Register ב (y_3, y_4, y_5, y_6) ומתחילים את ההזנה מ $y_2 \leftarrow y_0$. במקרה זה השארית מוכנה אחרי שלושה מחזורי שעון.

מעגל חישוב סינדרום לפי פולינום בודק $h(x)$:

נסמן ב s_i את הבדיקה $\sum_{i=0}^k h_i c_{s-i}$ (ראה מעגל קידוד). להלן שרטוט המעגל:

בתחילת התהליך Shift-Register מאותחל לאפס. במשך שלושת המחזורים הראשונים Shift-Register מאותחל ורק במחזור הרביעי נקבל את s_0 . כלומר בתום שבעת מחזורי שעון השארית תמצא Shift-Register.

ניתן לקצר את תהליך החילוק אם מאתחלים את Shift-Register ב (y_4, y_5, y_6) ומתחילים את ההזנה מ $y_2 \leftarrow y_0$. במקרה זה נקבל מייד את סימבול הסינדרום הראשון (s_0) . הסינדרום מוכן אחרי שלושה מחזורי שעון.

שאלות 4-7 קודים ליניאריים:

שאלה מספר 4

נתון קוד ליניארי C , נגדיר קוד חדש C' באופן הבא

$$C' = \{c' | c' = c_i + y, \forall c_i \in C, y \notin C\}$$

- הוכח כי לשני הקודים אותו מרחק מינימאלי.
- הוכח כי הקוד C' אינו ליניארי.
- מה ניתן להגיד על C' כאשר y הוא מילת קוד, כלומר $y \in C$.

פתרון:

א.

$$\begin{aligned}\min [d(c'_1, c'_2)] &= \min [d(c_1 + y, c_2 + y)] = \min [wt(c_1 + y - (c_2 + y))] \\ &= \min [wt(c_1 - c_2)] = d_{\min}\end{aligned}$$

ב. אם y אינו מילת קוד $c_i + y \neq 0$. כלומר מילת האפס אינה בקוד ולכן הקוד C' אינו ליניארי.

ג. כאשר y הוא מילת קוד אזי $C = C'$.

שאלה מספר 5

הגדרה: עבור קוד ליניארי C נגדיר קוד דואלי C^\perp באופן הבא:

$$C^\perp = \{x \in GF(q) \mid x \cdot y = 0, \forall y \in C\}$$

יהיו C ו- D קודים ליניאריים מעל $GF(q)$ באותו אורך. נגדיר

$$C + D = \{c + d \mid c \in C, d \in D\}$$

הוכיחו או הפריכו:

א. $C + D$ הוא קוד ליניארי

$$\text{ב. } (C + D)^\perp = C^\perp \cap D^\perp$$

פתרון:

א. נוכיח כי $C + D$ הוא קוד ליניארי:

בכדי להראות כי הקוד ליניארי מספיק להראות כי:

$$x \in C + D, y \in C + D \Rightarrow (\alpha x + \beta y) \in C + D$$

$$x \in C + D \Rightarrow x = c_1 + d_1$$

$$y \in C + D \Rightarrow y = c_2 + d_2$$

$$\alpha x + \beta y = \alpha c_1 + \alpha d_1 + \beta c_2 + \beta d_2 =$$

$$\left(\underbrace{\alpha c_1 + \beta c_2}_{\in C} \right) + \left(\underbrace{\alpha d_1 + \beta d_2}_{\in D} \right) \in C + D$$

$$\text{ב. נוכיח כי } (C + D)^\perp = C^\perp \cap D^\perp:$$

בכדי להוכיח שוויון קבוצות ניתן להראות כי מתקיימת הכלה דו כיוונית.

ראשית נראה כי $(C + D)^\perp \subseteq C^\perp \cap D^\perp$ (כלומר נראה כי כל איבר, ששייך לאגף שמאל,

שייך גם לאגף ימין).

לפי הגדרת קוד דואלי נקבל:

$$\begin{aligned}
& \forall v \in (C+D)^\perp, \forall s \in C+D: v \cdot s = 0 \\
& \stackrel{(s=c+d)}{\Rightarrow} v(c+d) = 0 \\
& \Rightarrow v \cdot c + v \cdot d = 0 \\
& \Leftrightarrow v \cdot c = 0 \text{ and } v \cdot d = 0 \\
& \Rightarrow v \in C^\perp \cap D^\perp
\end{aligned}$$

שנית נראה כי $C^\perp \cap D^\perp \subseteq (C+D)^\perp$ (כלומר נראה כי כל איבר, ששייך לאגף שמאל, שייך גם לאגף ימין).

לפי הגדרת קוד דואלי נקבל:

$$\begin{aligned}
& \forall v \in C^\perp \cap D^\perp, \forall c \in C, \forall d \in D: v \cdot c = 0 \text{ and } v \cdot d = 0 \\
& \Rightarrow v(c+d) = 0 \\
& \Rightarrow v \in (C+D)^\perp
\end{aligned}$$

הראינו הכלה זו כיוונית ולכן השוויון מתקיים.

שאלה מספר 6

מצא מטריצה יוצרת G ומטריצה בודקת H לקוד הליניארי הנפרש על ידי $S = \{(1000), (0110), (0010), (0001), (1001)\}$ מעל $GF(2)$ ורשום את הפרמטרים $[n, k, d]_q$

פתרון:

אם נבנה מטריצה מחמש מילות הקוד ונדרג אותה, נקבל כי $G = I_4$.

כיוון $n = k = 4$ ו $h = (0, 0, 0, 0)$ נקבל כי

פרמטרי הקוד הם: $[4, 4, 1]_2$.

שאלה מספר 7

יהיו $c_1 = (1101001), c_2 = (1100100)$

א. חשב את $wt(c_1 + c_2), wt(c_1), wt(c_2)$

ב. עבור שני ווקטורים בינאריים, \hat{c}_1, \hat{c}_2 בעלי אותו אורך, מצאו את הקשר בין המשקלים

$$wt(\hat{c}_1 + \hat{c}_2), wt(\hat{c}_1), wt(\hat{c}_2)$$

רמז: $wt(\hat{c}_1 + \hat{c}_2) = wt(\hat{c}_1) + wt(\hat{c}_2) - X$ כלומר, מצאו את X .

ג. הראו כי בקוד ליניארי בינארי, לכל המילים יש משקל Hamming זוגי או שלחצי מהמילים יש משקל זוגי ולחצי השני יש משקל אי זוגי.

פתרון:

א.

$$wt(c_1) = 4$$

$$wt(c_2) = 3$$

$$wt(c_1 + c_2) = wt(0001101) = 3$$

ב. $wt(\hat{c}_1 + \hat{c}_2) = wt(\hat{c}_1) + wt(\hat{c}_2) - 2\alpha$. כאשר α הוא מספר הפעמים שיש 1 באותם מיקומים בשתי המילים.

ג. נתבונן בקוד ליניארי בינארי C כלשהו. אם משקל כל מילות הקוד זוגי, סיימנו.

אחרת, קיימת לפחות מילה אחת במשקל אי זוגי ונסמנה c_{odd} .

נסמן ב- C_0 את אוסף כל המילים במשקל זוגי בקוד C .

הערה: C_0 אינו יכול להיות קבוצה ריקה כיוון שלפחות מילת האפס שייכת אליו.

1. אם נחבר את c_{odd} עם מילת קוד מתוך C_0 נקבל מילת קוד חדשה עם משקל אי

זוגי (ראה סעיף ב'). כלומר מספר המילים במשקל אי זוגי הוא לפחות כמו מספר

המילים במשקל זוגי.

2. אם נחבר את c_{odd} עם מילת קוד במשקל אי זוגי נקבל מילת קוד חדשה עם משקל

זוגי (ראה סעיף ב'). כלומר מספר המילים במשקל זוגי הוא לפחות כמו מספר המילים

במשקל אי זוגי

מ-1 ו-2 נקבל כי בדיוק חצי מהמילים הן במשקל זוגי והחצי השני במשקל אי זוגי.